

Tarih : 24/11/2016

BAYRAMPAŞA'DA GERÇEKLEŞEN YANGINA DAİR KAMUOYUNA VE BASINA,

22 Kasım sabahı, Bayrampaşa Baltaş Kilimciler Sanayi Sitesi'ndeki bir ayakkabı tabanı imalathanesinde, büyük çaplı bir yangın çıktı. Çıkan yangın, toplam alanı 70000 m² olan iş yerinin 25000 m² alanında etkili olmuş, uzun saatler süren çalışmalar sonucunda söndürülebilmektedir. Halk yoğun duman çıkışından etkilenmiş, 12 kişi hastaneye kaldırılmış, çevredeki okullar tatil edilmiştir.

Çıkış nedeni henüz, kesin olarak belirlenemeyen yangının bir ayakkabı tabanı imalathanesinde başladığı tahmin ediliyor. Basına yansıyan görüntülerde, yangının başladığı alanın atık karton kutuların rastgele bırakıldığı bir alan olduğu görülüyor. İzosiyanat, poliöl ve çeşitli katkı maddeleri kullanarak “poliüretan” üreten ve çeşitli plastik malzemelerin bulundurulduğu bu tür imalathanelerde yangın riskinin çok yüksek olduğu ve yangın sonucu oluşacak dumanın zehirli maddeler içerdiği bilinmektedir.

Özellikle böyle büyük yangınlarda, yanan malzemelerin yanarken tükettiği oksijenin ortamda azalmasına bağlı olarak “**Karbon Monoksit**” (CO), “**Hidrojen Siyanür**” (HCN) ve “**Azot Oksitleri**” (NO_x) gibi çok zehirli gazlar oluşabilmektedir. Bu gazlar, maruz kalınan konsantrasyona bağlı olarak **ani ölümlere** ya da bayılma, baş dönmesi, mide bulantısı, kusma, ciltte kızarma gibi ağır belirtilerle birlikte çeşitli sağlık problemlerine yol açabilmektedir. Buna ek olarak uzun vadede ise solunum yollarına ve akciğerlere verdiği hasarlarla ölümle sonuçlanan hastalıklara sebep olabilmektedirler. Hidrojen siyanür, tarihte çeşitli savaşlarda kimyasal silah olarak kullanılmıştır. Söz konusu gazlar, çevredeki hayvanlar ve bitkiler için de çok zehirlidir ve çevreye zararlıdır.

Deprem beklenen İstanbul'da, tehlikeli kimyasal kullanan ve kent içine dağılmış irili ufaklı buna benzer pek çok işyeri mevcuttur. Bu iş yerlerinin bilgisi il ve ilçe belediyeleri ve ilgili bakanlıklar da bulunmaktadır. Bununla birlikte kurumlar arası koordinasyonda hala ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Kamuya açık bir “Tehlikeli Kimyasal Risk Haritası” hazırlanmış değil. Yaşanan yangının büyüklüğüne ve sonucuna bakarak, işyerinde “Yangın Güvenliği ve Yangınla Mücadele” önlemlerinin yeterince alınmadığını söylemek için kehanete gerek kalmamaktadır.

Daha önceki yangınlarda olduğu gibi bu yangın da “Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi” konusunda ciddi eksikliklerin olduğunu göstermektedir. Şans eseri can kaybının yaşanmadığı bu olay sonrası, bir kez daha toplumsal ve mesleki sorumluluğumuz gereği aşağıdaki açıklamaları yapma ihtiyacımız doğmuştur:

- 1) Yangın dumanlarını soluduğu için ciddi rahatsızlık hisseden vatandaşlarımızın acilen bir sağlık kuruluşuna başvurmalarını tavsiye ederiz.

Tarih : 24/11/2016

- 2) Yangının çıkış sebebi konusunda hazırlanacak itfaiye raporunun kamuoyuyla paylaşılması halka karşı sorumluluk gereğidir. Araştırma çalışmalarına uzman desteğimizle katkıda bulunmaya hazır olduğumuzun bilinmesini isteriz.
- 3) İstanbul'un inşaat odaklı rantta açılması ve buna göre yapılandırılması sürecinde, birçok fabrika ve atölye yerleşim yerleri içerisinde kalmıştır. Birçok sınıai işletmenin plansızca kent içerisinde kalması, böyle kazaların daha fazla insanı etkilenmesi ve daha fazla can kaybına yol açması anlamına gelmektedir.
- 4) Kimya sanayiinin yarattığı risklerin yönetilebilmesi için Organize Kimya Sanayi Bölgelerinin kurulması teşvik edilmelidir. Bu bölgeler, sanayileşmenin artık şehri yaşanmaz hale getirmeyeceği şehirlerde kurulmalıdır. Yer seçimi, risklerin belirlenmesi, denetim ve eğitim konularında KMO daha önce defalarca açıkladığı gibi, bilgi birikimini kamu yararına sunmaya her zaman hazırdır.
- 5) Tehlikeli kimyasalların bulunduğu iş yerlerine yönelik bir risk haritası hazırlanmalıdır. Bu çalışmalar yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar, başta Kimya Mühendisleri Odası olmak üzere diğer uzmanlık örgütleri ve bu risklere yakın yaşayan halkın etkin katılımıyla gerçekleştirilmelidir. Bu çalışma kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- 6) Tehlikeli kimyasal kullanan işyerlerinin ruhsatlandırma sürecine yerel yönetimler, itfaiye ve devlet kurumlarıyla beraber Kimya Mühendisleri Odası da dahil edilmeli, kullanılacak kimyasalların envanterinin tutulması, güvenli kullanım koşullarının sorgulanması gibi konulara denetimlerde daha fazla önem verilmelidir.
- 7) Kimyasal madde ile çalışan ve kimyasal madde depolayan tüm iş yerlerine itfaiye tarafından "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" gereği verilen izinlerin yeterli ve titiz bir değerlendirmeden sonra verildiğinden emin olunması için mevcut uygulama iyileştirilmeli, gerekirse denetim sistemi değiştirilmelidir.
- 8) Pek çok ülkede örneğini gördüğümüz gibi, özerk bir "Kimyasal Kazaları Araştırma Kurumu" kurulmalıdır. Bu kurum, kimyasallardan kaynaklı kazalardan sonra yapacağı araştırmalarla, ulusal kimyasal güvenliği standartlarının geliştirilmesini sağlamalıdır.
- 9) Kimyasal madde kazalarında müdahale yöntemini belirleyen, karar üretme süreçlerinin bilgi temelli hale dönüştürülmesi ve coğrafi bilgi sistemlerinin bu açıdan geliştirilmesi gerekmektedir.
- 10) Tehlikeli bir kimyasalın üretiminden son ürününe kadar oluşumu aşamalarında meydana gelecek her türlü emisyon, imisyon ve ortaya çıkacak atık miktarlarının tespitinin yanı sıra olası kazalarda can ve mal güvenliğini önlemeye önemli katkı sağlayacak olması nedeniyle il ve bölge bazında "Tehlikeli Kimyasal Maddeler Envanteri" çıkartılması gerekmektedir.

Tarih : 24/11/2016

Kent içindeki kimyasalların envanteri tek bir elde toplanmalı ve kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

- 11) Kimyasal madde üreten ve kullanan işletmelerde, 15.02.1954 tarih ve 6269 sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği Hakkında Kanun'a uygun olarak "Sorumlu Müdür" bulundurulması zorunludur. Artık işverenlerin ve yerel yönetimlerin bu zorunluluğun ne kadar önem arz ettiğini anlamaları ve kanunda yazanı hayata geçirmeleri gerekmektedir.
- 12) Kamu denetiminden sorumlu birimler ve yerel yönetimlerin ilgili müdürlükleri kimya mühendisi istihdam etmeli ve mevcut kimya mühendisi sayısını arttırmalıdır.
- 13) Kimyasalların yönetimine dair gerekli önlemlerin alınması ve gerekli denetimlerin yapılması, İstanbul için ertelenemeyecek bir duruma gelmiştir. Marmara'yı bekleyen deprem, aynı zamanda tehlikeli kimyasallar, doğalgaz ve LPG kullanımı nedeniyle vereceği zararı arttıracaktır. Depreme hazırlık master planlamasının sürekli güncel tutulması ve bölgesel bir eylem planı hazırlanması önem taşımaktadır. Şimdiye dek yapılan çalışmaların derlenmesi, kamuoyuyla paylaşılması ve eksiklerinin tamamlanması için bölgemizin vakit kaybına tahammülü kalmamıştır.

Bizler TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak kentimizle ilgili yapılacak her türlü olumlu çalışmanın içinde yer alacağımızı bir kez daha belirtir, söz konusu yangın nedeniyle etkilenen vatandaşlarımızla geçmiş olsun dilekelerimizi paylaşırız.

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu